

Předmět, třída, téma	Český jazyk, dějepis, 7. ročník, Zámořské objevy
Cíl – čtenářský (co žáky učíme z oblasti čtení a práce s textem)	naučí se chápat, jak odstavec pokračuje
Cíl – oborový (alespoň v náznaku představit téma, jaké části hodiny se práce s textem týká apod.)	popíše hlavní objevné plavby, objasní jejich příčiny a důsledky
Bibliografická citace použitého textu, odkaz na text. Byl-li text upraven oproti originálu, uvést.	https://www.chytrous.cz/dobrodruzne-cesty-%e2%80%9eza-more%e2%80%9c/
Použité metody a způsob organizace práce	práce s odstavci
Další poznámky, pomůcky apod.	V rámci víceúrovňového číslování je navržena jednodušší varianta úkolů.

Aktivita 2 / Nauč se chápat, jak odstavec pokračuje

1 Na základě textu odpověz na následující otázky:

- Pro kterou dobu/historické období jsou zámořské objevy charakteristické?
- Měly zámořské objevy spíše pozitivní nebo negativní dopad? Svůj názor zdůvodni.
- Napiš jména alespoň 3 objevitelů a místo, které je s ním spojováno.

2 Rozšiř si svou slovní zásobu.

(2.1 Vyhledej ve slovníku význam těchto slov.)

- dobrodruh
- krajan
- počin

3 Doplň tabulku dle zadání.

Topic sentence : většinou první věta odstavce; uvádí, resp. shrnuje téma, o kterém se v odstavci mluví.

Odstavec	Co prozrazuje topic sentence	Co prozrazuje zbytek odstavce
1		
2		
3		
4		

Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346.

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Dobrodružné cesty „za moře“

Velkou změnu v životě evropské společnosti znamenaly před více než 500 lety zámořské objevy. Jejich bouřlivý rozvoj od 15. století ukončil jedno období v lidských dějinách zvanou středověk. Začátek novověku, doby, která přišla po středověku, obvykle datujeme do roku 1492, kdy italský mořeplavec Kryštof Kolumbus objevil Ameriku, tehdy si ovšem myslel, že doplul do Indie, a původní obyvatelstvo proto nazval Indiány.

Ačkoli objevitelské výpravy uskutečňovali už v brzkém starověku například Egypťané, Féniciané a později Řekové, na začátku 15. století bylo jedinou důkladně prozkoumanou oblastí Středozemní moře. To představovalo způsob dopravy lidí za obchodem a umožňovalo střet kultur mezi Evropou, Afrikou a Asií. Protože se představy o světě v té době značně rozcházely a lidé si většinou mysleli, že Země je deska plovoucí v moři, neměli často odvahu vydat se dál, než do míst, o kterých měli zprávy nebo o nichž byli přesvědčeni, že jim tam nehrozí žádné nebezpečí. Pokud se některý z národů snažil získat některá další území, rozšiřoval své hranice zejména po pevnině, jako například Římané. Zámořské objevy si ale vyžádala snaha objevit nové zdroje kovů, najít další cesty pro cestu do Asie po rozmachu turecké Osmanské říše a také touha po dobrodružství, kterou cesta do dalekých zemí po moři představovala. A spolu s objevováním nových území začala být Evropa obohacována o nové plodiny a suroviny.

První se na výpravy kolem Afriky pustilo Portugalsko, které tehdy patřilo mezi námořní velmoci a mělo na cesty dostatek vybavení i peněz. Vypravit loď na dalekou cestu a sehnat dostatek dobrovolníků, kteří by se jí zúčastnili, totiž nebyla levná záležitost. V roce 1487 doplul Portugalec Bartolomeo Diaz na samý jih Afriky, do místa, které se jmenuje mys Dobré naděje. Deset let poté se podařilo jeho krajanovi jménem Vasco da Gama doplnout kolem Afriky (cesta to tedy byla velmi dlouhá) až do Indie. To znamenalo velké vítězství, protože Evropané věděli,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

že se dostanou do Asie, aniž by museli použít pozemní trasu. Další významnou výpravu podnikl zmíněný Kryštof Kolumbus, Ital, který na cestu dostal loď od španělské královny. Mezi jména mořeplavců hodná zapamatování patří také další italský dobrodruh Vespucci. Protože ve svých spisech popsal východní pobřeží kontinentu ležícího na západ od Evropy, byl po něm nazván Amerika. Obeplout Ameriku a dostat se až do Tichého oceánu dokázal v roce 1519 Portugalec Fernando de Magalhaes.

První, do té doby nesmělé, i když velmi objevné výpravy do neznámých krajín, byly pro Evropany důležitým počinem. Jen krátce po nich se nebývale rozvinuly obchodní příležitosti. Ruku v ruce s ním ale šly výpravy pirátů a také začátek obsazování nově objevených zemí evropskými státy. Ostatně právě díky rozvoji mořeplavectví se dnes v celé Jižní Americe mluví španělsky. Vyjma jediné země, Brazílie, kde se mluví – portugalsky.